

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoP/8/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115205722
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8115205722.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa JUDr. Elišky Wagshalovej vo veci starostlivosti súdu o maloletých P. D., nar. XX.XX.XXXX a T. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom Y. - I. XXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny G., pochádzajúcich z matky I. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. - I. XXX a otca C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, v konaní o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu G. č.k. 30P/80/2015-58 zo dňa 25.11.2015 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd G. (ďalej len „prvostupňový súd“) návrh otca na zníženie výživného zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vo svojom rozhodnutí súd prvého stupňa okrem iného uviedol, že naposledy bolo súdom rozhodované o výživnom rozsudkom v konaní vedenom na Okresnom súde G. pod sp.zn. 24P 228/2013 zo dňa 21. 05. 2014, kde bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca bolo určené výživné vo výške 120 eur na každé maloleté dieťa. Navrhovateľ, ako otec maloletých detí, podal návrh na zníženie výživného dňa 10. 03. 2015, teda necelých 10 mesiacov po vyhlásení uvedeného rozsudku. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že majetkové pomery navrhovateľa sa od posledného rozhodnutia súdu o výživnom zlepšili. Bolo preukázané, že je aj naďalej nezamestnaný, z evidencie úradu práce bol vyradený pre nespoluprácu. Momentálne však býva s priateľkou, kde ona hradí všetky náklady s bývaním, ako aj so stravovaním. Uviedla, že mu poskytla finančnú sumu vo výške 14.000 eur bez toho, aby očakávala jej vrátenie zo strany navrhovateľa. Je teda zrejmé, že finančná situácia navrhovateľa sa od posledného rozhodnutia súdu o výživnom zlepšila, má zabezpečené bývanie a stravu bez nutnosti vynakladania finančných prostriedkov, pričom jeho finančná situácia sa zlepšila o sumu 14.000 eur. Navrhovateľ taktiež neuvádzal žiadne zdravotné problémy, ktoré by mu bránili vo výkone práce. Naopak na strane matky maloletých detí, ktorá ich má zverené do osobnej starostlivosti nedošlo k zmene v príjmoch a výdavkoch. Maloleté deti podrástli, aj maloletý T. už navštevuje 2. stupeň základnej školy, teda na strane maloletých detí došlo k zvýšeniu výdavkov spojených s ich výchovou, vzdelaním, obliekaním ako aj stravovaním.

Poukázal na ustanovenie § 78 ods. 1, V v z 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletých detí. V odvolaní okrem iného uviedol, že záver prvostupňového súdu o zmene majetkových pomerov na jeho strane je nesprávny. Predtým žil u rodičov, ktorí mu mesačne prispievali na živobytie a telefón sumou 50 eur, teraz je nezamestnaný, žije s priateľkou, ktorá zaňho hradí výživné vo výške približne 60 eur mesačne. Pokiaľ prvostupňový súd vychádzal z rodičovskej dohody, k tejto bol dotlačený. Čo sa týka finančných prostriedkov vo výške 14.000 eur, ktoré mu poskytla priateľka, tieto boli určené na zaplatenie dlžného výživného a keďže suma nebola postačujúca, priateľke ju vrátil. Súd ponechal bez povšimnutia aj trestný rozsudok Okresného súdu G., s p.zn. 5T/37/2014 zo dňa 07. 11. 2014, ktorým bol uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy. To znamená, že je dlhodobo neschopný uhrádzať výživné v stanovenej výške. Čo sa týka skutočnosti, že je nezamestnaný, súdu predložil potvrdenia o tom, že si prácu aktívne hľadal. Poukázal na reálnu situáciu na trhu práce, na mieru nezamestnanosti v regióne v príslušnom odbore. Podľa jeho názoru sa prvostupňový súd vôbec nezaoberal zdôvodnením potrieb maloletých detí vo vzťahu k výške výživného v sume 120 eur na každé dieťa. Má zato, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nesprávne, vzhľadom k tomu, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by bolo v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné v rozsahu 120 eur na každé dieťa ani to, že by táto suma zodpovedala potrebám maloletých detí. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka maloletého, ktorá navrhla rozsudok prvostupňového súdu potvrdiť.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len O.s.p.) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že PS správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil.

Záver prvostupňového súdu o tom, že nie sú splnené podmienky pre zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom zodpovedá zákonným kritériám. V súvislosti s odvolacími námietkami otca odvolací súd dopĺňa.

Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p. i ustanovenie § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Občiansky súdny poriadok v označenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicatae - veci rozhodnutej). Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať (ustanovenie § 163 O.s.p.). Výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok, pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom, alebo plnenie dohody. Ide o zásadu „rebus sic stantibus“.

Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu o vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Právne relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane rodičov. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných

nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov, prípadne zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov.

Posúdenie všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Prítom iba zmena pomerov výraznejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia o výživnom, je dôvodom pre jeho zmenu.

Prvostupňový súd správne pri rozhodovaní o zmene výživného porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia o výživnom vo vzťahu k maloletým deťom. Náležitým spôsobom uviedol a konkretizoval zmenu pomerov na strane oprávneného mal. T., ktorý nastúpil na druhý stupeň ZŠ.

K odvolacej námietke otca, že skutočnosť, že bol odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy svedčí ako dôkaz o jeho objektívnej nemožnosti plnenia vyživovacej povinnosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že k odsúdeniu otca došlo v dôsledku jeho zavineného protiprávneho a protispoločenského konania a nie je možné prihliadať naň ako na okolnosť odôvodňujúcu zníženie výživného. Plnenie vyživovacej povinnosti je jedným z prostriedkov uvedomenia si rodičovskej zodpovednosti a motivácia viesť riadny život.

Vo vzťahu k odvolacej námietke, že súdom určené výživné nezodpovedá potrebám mal. detí je potrebné podotknúť, že odôvodnenými potrebami pri určovaní výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako je jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti a rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené so zdravotným stavom s koníčkami dieťaťa. Pri skúmaní oprávnených potrieb maloletých detí je potrebné a nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale aj potreby, ktoré sa vyskytujú len niekedy, napríklad v dobe letných prázdnin, v súvislosti s úhradou školských výletov, nakupovaním školských potrieb. Účelom výživného je uhrádzať nielen priebežne sa vyskytujúce bežné potreby, ale všetky potreby prospešné pre všestranný vývoj detí, teda i potreby vyskytujúce sa nepravidelne za dlhšie obdobie. K týmto odôvodneným potrebám sa musí prihliadať pri určovaní výšky výživného.

Výživné má zabezpečiť také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo, keby žilo v harmonickej spoločnej domácnosti svojich rodičov. Výživné pre mal. dieťa má prítom prednosť pred inými výdavkami rodičov, a o toto právo nemôže byť ukraované.

Odvolací súd poznamenáva, že ochrana práv dieťaťa zahŕňa zo strany rodičov zaistenie podmienok materiálnej a nemateriálnej povahy k tomu, aby dieťa mohlo dostatočne rozvíjať svoje možnosti a schopnosti k jeho uplatneniu v spoločnosti. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tieto sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom, podľa kritérií uvedených v ust. § 75 ods. 1 ZoR.

Pri určení výšky výživného sa prihliada na odôvodnené potreby oprávnených, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Prvostupňový súd sa vyrovnal aj s konkretizáciou možností a schopností otca. Otec bol v období od 12.08.1998 do 21.02.2001 na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny G. vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Ako to vyplýva z výpovede otca na pojednávaní konanom dňa 21.05.2014 v konaní vedenom na Okresnom súde G., sp.zn. 24P 228/2013 (čl. 129 spisu), v rokoch 2001-2004 pracoval brigádnicky v Y., kde vykonával stavebné činnosti a dosahoval príjem 2.655 eur (80.000,-Sk.) Z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by preukazovali tvrdenia otca o konkrétnych dôvodoch, pre ktoré nie je v jeho možnostiach a schopnostiach v súčasnosti dosahovať príjem. Správne postupoval prvostupňový súd, ak dospel k záveru, že sa vzdal výhodného zamestnania, z ktorého bol schopný plniť výživné určené súdom. Je ďalej potrebné konštatovať, že od ukončenia pracovného pomeru uplynula doba pomerne dlhá a otec nepreukázal, aby sa opätovne zaujímal o rovnaké, resp. podobné pracovné miesto. Nepreukázal, aby sa zaujímal o prácu vo svojom odbore prostredníctvom príslušného úradu práce. Preto je potrebné vychádzať z príjmov rodiča, ktoré mal pred ukončením pracovného pomeru. Správne prvostupňový súd poukázal na jeho reálne možnosti a schopnosti zabezpečiť a nájsť si vhodné zamestnanie, poprípade

aj vo vzdialenejšom mieste od bydliska a posúdil správne v prejednávanej veci reálne možnosti a schopnosti otca. Odvolací súd dodáva, že celkové pomery na strane povinného sa majú vykladať podľa toho, ako človek žije, aký má štandard a kvalitu života. Treba tiež poznamenať, že oproti predchádzajúcemu rozhodovaniu maloleté deti dosiahli vyšší vek.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd s osvojením si dôvodov rozsudok prvostupňového súdu podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., lebo ide o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.